

Pro právní stránce nutno se především zabývatí otázkou, zda opomenutí nižších soudů, obíráti se otázkou věci již pravoplatně rozhodnuté, zakládá zmatečnost podle §§ 477 a 503 č. 1 c. ř. s. Tomu tak není, neboť důvody zmatečnosti jsou v zákoně přesně vypočteny a není mezi nimi pravomoc rozhodnutí. Přes to však musí soudy všech stolic samy od sebe hleděti k pravomoci rozhodnutí, což zcela jasně plyne z předpisů §§ 240 třetí odstavec a 411 druhý odstavec c. ř. s. a z předpisů §§ 463 a 513 c. ř. s. pro opravné soudy. K tomu poukazuje také předpis § 149 jed. ř. Tyto předpisy dány jsou v zájmu veřejném, v zájmu právní bezpečnosti a procesní hospodárnosti a mají zabrániti tomu, by o věci jednou již pravoplatně rozhodnuté nebylo znovu rozhodováno. Podle § 261 první odstavec c. ř. s. jest rozhodnutí o námitce věci pravoplatně rozsouzené po předcházejícím ústním jednání usnesením, což platí podle § 261 pátý odstavec c. ř. s. i tenkrát, když senát z úřední moci učiní otázku *rei iudicatae* předmětem ústního jednání. Vše to platí podle § 463 c. ř. s. také pro soud odvolací, což vyplývá též z předpisu § 149 jed. ř. V tomto případě učinila žalovaná námitku až v dovolacím spisu, což však — jak již vyloženo — není nepřípustnou novotou podle §§ 482 a 504 c. ř. s., any k téže otázce musí soudy všech stolic hleděti samy od sebe (srov. také repertorium nálezů č. 201 dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni, uveřejněné pod č. 1069 sb. Nowakovy).

Dále nutno se obíráti otázkou, zdali rozsudek, jímž bylo vyhověno žalobě jednoho společníka o zrušení společenství podle §§ 830 a 843 obč. zák. působí v otázce zrušení společenství ve prospěch obou stran a proti oběma stranám (*judicium duplex*). V té příčině stačí odkázati na rozhodnutí č. 1500 sb. n. s. a tam uvedenou literaturu i judikaturu, kde bylo zevrubně vyloženo, že takovýmto rozsudkem jest otázka zrušení společenství rozhodnuta pro obě strany, že opětnému rozhodování brání pravomoc dřívějšího rozhodnutí a že může i odsouzený navrhnouti povolení exekuce podle § 352 ex. ř., kdyby vítězná strana s návrhem otálela nebo se proti němu dokonce vzpírala, neboť by jinak, kdyby vítězný žalobce nechtěl rozsudku použiti, nemohl ani podlehnouti žalovaný vůbec uplatniti své právo na zrušení spoluvlastnictví, což by se příčilo zásadám hmotného práva o spoluvlastnictví (§§ 830, 831 a 832 obč. zák.). V tomto případě bude však nutno řešiti také ještě otázku, zdali rozsudek vydaný ve dřívějším sporu proti Eduardu G-ovi působí také proti nynější žalobkyni Marii G-ové, při čemž se také upozorňuje na knihovní lustrum na žalobě C III 1151/21, podle kterého byla již tehdy před žalobou poznamenána od 16. ledna 1920 žaloba o zrušení spoluvlastnictví, aniž jest vidno, kdo žalobu podal a jak spor skončil. Protože nižší soudy, ač k tomu měly v údajích stran podnět, neučinily zmíněné otázky předmětem ústního jednání, trpí jejich řízení vadou podle §§ 496 č. 3 a 503 č. 2 c. ř. s. a bylo tedy nutno postupovati podle § 510 první odstavec c. ř. s.

Čís. 8888.

Příslušnost podle § 83 j. n.

Jde o rozepři z nájmu místností, domáháno-li se úplaty za propůjčení zámeckých místností k užívání po dobu honů. Lhostejno, že pronají-

matel převzal na sebe i jiné závazky, jež bývají pravidelně brány na sebe těmi, kdož dávají místnosti do podnájmu.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1929, R I 215/29.)

Žalobce uzavřel se žalovaným smlouvu ze dne 7. srpna 1923, jíž se žalobce zavázal propůjčiti za 5.000 Kč v zámku v Ř. při pořádání honů pro hosty jídelnu s přilehlými místnostmi a propůjčiti stolní prádlo a nádobí, obstarati otop, osvětlení, a propůjčiti kuchyni s nádobím a služebními a poskytnouti místnosti pro pobyt šoférů. Žalobu o zaplacení 5.000 Kč zadal žalobce na soudě příslušném místně podle § 83 j. n. K námitce místní nepřislušnosti s o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl. D ů v o d y: Nejde tu o nájem nemovitého předmětu, jak uvádí § 83 j. n., nýbrž o smlouvu služební neb o dílo podle § 1151 obč. zák., neboť žalobce se zavázal žalovanému po určitou dobu konati určité služby, a to do místností, kde se po honech měli hosté sejíti a kde měli míti přístřeší, dodati pracovní síly a potřebné věci k pořádání hostin. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepřislušnosti soudu. D ů v o d y: Žalobce opřel příslušnost prvního soudu o ustanovení § 83 j. n. a jest proto zkoumati, zda jde zde o rozepři z nájmu místností. Soud rekursní jest toho názoru, že tuto otázku zodpověděti sluší kladně. Smlouva ze dne 7. srpna 1923, které se dovolávají obě strany, jest smlouvou, kterou žalobce přenechává druhé straně smluvní užívání místností ve svém zámku, tedy užívání věci nezuživatelné, po určitý čas v roce, proti zaplacení 5.000 Kč, a vykazuje tedy tato smlouva všechny znaky smlouvy nájemní, které jsou vytčeny v § 1090 obč. zák. Podřadným jest, že žalobce smlouvou tou převzal na sebe ještě závazek propůjčiti stolní prádlo, nádobí a služební, obstarati otop a osvětlení, kteréžto závazky bývají pravidelně na sebe brány těmi, kdož místnosti dávají do podnájmu, aniž by v takových případech bylo pochybnosti o tom, že jde o smlouvu nájemní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalovaný napadá usnesení rekursního soudu pro neúplnost řízení a pro nesprávné právní posouzení věci, ale činí tak neprávem, neboť napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu a jest správně odůvodněno.

K důvodům napadeného usnesení jest po stránce právní dodati se zřetelem k vývodům dovolacího rekursu ještě toto: Tvržení stěžovatelovo, že předmětem smlouvy bylo pořádání hostin, nemá opory v písemné smlouvě, ve které není ani zmínky o pořádání hostin žalobcem. Naopak plyne z této smlouvy, že žalobce měl jen propůjčiti místnosti ve svém zámku, obstarati jejich otop a osvětlení, propůjčiti stolní prádlo, stolní a kuchyňské nádobí (kromě stolního stříbra) a své služební, tyto však jen k obsluze hostí, nikoliv i k úpravě jídel, neboť veškeré

potraviny měl dodati Rudolf M. jako druhá smluvní strana. Nešlo tedy při smlouvě o pořádání hostin žalobcem, nýbrž hlavním předmětem smlouvy bylo používání žalobci patřících místností zámeckých k dočasnému ubytování druhé smluvní strany a jejích hostů po dobu honů. Zcela nepřipadné jest srovnání sporného smluvního poměru s obědem nebo s večeří v restauraci. Stěžovatel přehlíží, že na oběd nebo na večeři může jíti do restaurace kdokoliv, kdežto v souzeném případě šlo o používání zámeckých místností žalobcových výhradně druhou smluvní stranou a jejími hosty, jimž žalobce podle smlouvy neměl jídla poskytovat. Na tom nezáleží, zda byla v úhrnné částce 5.000 Kč ročně zahrnuta též odměna za něco jiného než za propůjčení místností k užívání, neboť ustanovení § 1094 obč. zák. jest vyhověno tím, že v úhrnkovém platu bylo obsaženo také nájemné. I požadavku určení času podle § 1090 obč. zák. bylo vyhověno, bylo-li smluveno propůjčení zámeckých místností k užívání pro dobu pořádání honů Rudolfem M-em na velkostatku žalobcově. Z odstavce 4. písemné smlouvy, kde se mluví o »panu najímajícím«, jest konečně zřejmé, že i smluvní strany považovaly svou úmluvu za smlouvu nájemní. Ježto jde o rozepři z nájmu místností, jest pro ni podle § 83 j. n. příslušným soud, v jehož obvodu jest najatý předmět, takže námitka místní nepříslušnosti soudu byla zamítnuta právem.

Čís. 8889.

Ustanovení § 10 (1) vyr. ř. nepřekáží exekuci přeměnou zájemního popsání podle § 1101 obč. zák. v exekuci uhrazovací.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1929, R I 222/29.)

Soud první stolice povolil k vydobytí peněžité pohledávky exekuci zabavením, uschováním a prodejem movitých věcí přeměnou zájemního popsání (§ 1101 obč. zák.). Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Stížnosti nelze upřítí oprávnění. Vyhláškou ze dne 10. července 1928 bylo o jmění povinného zahájeno vyrovnací řízení, které doposud není skončeno. Podle § 10 (1) vyr. ř. nemůže od zahájení řízení vyrovnacího pro pohledávku za dlužníkem na jeho jmění ani býti vyhlášen úpadek aniž lze na dlužnických věcech nabýti soudcovského zástavního práva. To platí i v tomto případě, kde jest žádáno o povolení mobilární exekuce přeměnou zájemního popsání. Tímto popsáním nenabyla vymáhající věřitelka zástavního práva soudcovského na popsanych věcech, nýbrž bylo jím jen určeno, na které předměty se vztahuje zákonné (zástavní) právo podle § 1101 obč. zák. Vzhledem k tomu, jest i exekuce přeměnou zájemního popsání podle § 10 (1) vyr. ř. nepřipustná a měl exekuční návrh býti zamítnut.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Vymáhající strana právem napadá názor rekursního soudu, že ustanovení prvního odstavce § 10. vyr. ř., podle něhož po zahájení vyrovn-